

Серія «ЗДО. Вихователю»
Заснована 2018 року

Шевцова О. А.

Ш37 Тематичні тижні в закладах дошкільної освіти
[Текст] / О. А. Шевцова. — Х. : Вид. група «Основа»,
2020. — 223, [1] с. — (Серія «ЗДО. Вихователю»).

ISBN 978-617-00-3684-1.

Посібник, укладений відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція), містить значний обсяг практичних матеріалів для організації та проведення тематичних тижнів у закладах дошкільної освіти: орієнтовне календарно-тематичне планування й детальні розробки заходів на кожен день тематичного тижня. Видання допоможе вихователям розвинути в дошкільників базові якості, різні форми активності та оптимальні для віку дитини моделі основних видів діяльності.

Посібник адресовано вихователям закладів дошкільної освіти.

УДК 373.2

ISBN 978-617-00-3684-1

© Шевцова О. А., 2019
© ТОВ «Видавнична група «Основа», 2020

Зміст

ПЕРЕДНЄ СЛОВО	5
ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ	6
ТЕМАТИЧНІ ТИЖНІ	17
Тиждень безпеки	17
День 1-й. До Країни дорожніх знаків	17
День 2-й. Хай дитина знає кожна — жартувати з вогнем не можна!	23
День 3-й. Сам удома	31
День 4-й. Небезпечні предмети	35
День 5-й. Безпека дитини	38
Тиждень «Моя Україна — моя Батьківщина»	45
День 1-й. Україна — рідний край	45
День 2-й. Київ — наша столиця	48
День 3-й. Символи моєї держави	51
День 4-й. Ігри патріотів (пізнавально-спортивний турнір)	55
День 5-й. Ми діти твої, Україно! (тематична розвага)	59
Тиждень здоров'я	64
День 1-й. Тіло людини	64
День 2-й. Стежинка здоров'я (екскурсія)	68
День 3-й. В ігри граємо — здоров'я зберігаємо	72
День 4-й. Зустріч із Мийдодіром	78
День 5-й. У пошуках Бруднуль (театралізована гра)	83
Тиждень «Моя рідна мова, мова калинова»	88
День 1-й. Ой яка чудова українська мова!	88
День 2-й. Любимо мову рідну!	92
День 3-й. Найгарніша в світі мова	94
День 4-й. Веселкова моя мова (ранок мовленнєвих ігор)	99
День 5-й. Багата, співуча, чудова моя рідна українська мова (вікторина)	103
Тиждень «Батьки і діти, діти і батьки — одвічне й нероздільне коло»	108
День 1-й. Наша дружна родина	108
День 2-й. Працьовита родина	113
День 3-й. Про родину піклуватись будемо, нікого не забудемо	116
День 4-й. Родина, родина, від батька до сина... (родинне свято)	119
День 5-й. Свята та звичаї моєї родини	123
Екологічний тиждень «Чарівний світ природи»	129
День 1-й. Наша планета Земля	129
День 2-й. Сторінками Червоної книги	134
День 3-й. Птахи — наші друзі (вікторина)	139
День 4-й. Природу вивчаємо, її оберігаємо (брейн-ринг)	144
День 5-й. Бережіть свою планету!	148

Тиждень шляхетності	154
День 1-й. Яке привітання, такий і день	154
День 2-й. Усе починається з добра	159
День 3-й. Правила дружби	164
День 4-й. Гарні малята	168
День 5-й. Місто ввічливих людей	173
Тиждень «Народні звичаї та обряди»	178
День 1-й. Червона калина — то наша родина	178
День 2-й. Секрет скриньки	183
День 3-й. Вклоніться хлібу — він святий (музично-літературна композиція)	186
День 4-й. Пісня українська — пісня материнська (міні-свято)	192
День 5-й. В ігри грай — свою Батьківщину знай!	197
Тиждень «Руки працюватимуть, руки золоті»	202
День 1-й. Вироби українських майстрів (бесіда)	202
День 2-й. Звідки глечик прийшов?	206
День 3-й. У майстрів-різьбарів руки золоті (бесіда)	210
День 4-й. Чия професія найважливіша в світі?	213
День 5-й. У світі професій (заняття-гра)	218
ЛІТЕРАТУРА	222

Переднє слово

Сучасний вихователь має вирізнитися не лише високим фаховим рівнем, але й відкритістю до нового, креативністю, постійною спрямованістю на пошук та впровадження ефективних методів і прийомів роботи з дітьми, форм організації освітнього процесу.

До ефективних напрямів освітньої діяльності в закладах дошкільної освіти належать тематичні тижні.

Що таке тематичний тиждень?

Це дієвий спосіб формувати в дітей уявлення про цілісну картину світу, уточнювати поняття про предмети, об'єкти та явища з певної теми, стимулювати стійке бажання пізнавати світ, а також опанувати практичні вміння та навички.

Пропоноване видання містить значний обсяг практичних матеріалів для організації та проведення тематичних тижнів, зокрема орієнтовне календарно-тематичне планування та детальні розробки щоденних заходів тематичного тижня, в основі яких — прийом занурення дітей у тему.

Це дає змогу дітям глибоко усвідомити, відчути те, що хоче донести до них вихователь. Тема не обмежує можливостей планування різних видів діяльності, завдань розвитку, навчання й виховання дітей, а навпаки — дає змогу об'єднати всі види дитячої діяльності, зробити їх цікавими, максимально корисними для дітей.

Наведені форми роботи ґрунтуються на ігрових сюжетах, у яких присутні казкові персонажі, а ігрова, пізнавальна та моральна мотивації тісно пов'язані між собою.

Конспекти тематичних тижнів наповнені найрізноманітнішими пізнавальними завданнями, пошуковою діяльністю, експериментуванням, дидактичними іграми та вправами. Наведено також додатковий матеріал: ігри, загадки, прислів'я тощо.

Варто зазначити, що матеріал посібника не є догмою. Педагоги можуть вносити зміни до наведених розробок, доповнюючи їх власними знахідками й напрацюваннями. виявляючи творчий підхід до використання запропонованих форм і методів діяльності, вихователь має зважати на рівень знань та вмінь вихованців конкретної групи.

Також доречно нагадати, що будь-який тематичний день можна наповнити найрізноманітнішим матеріалом, проте це мають бути не тільки організовані заходи. Діти потребують вільного часу для самостійної діяльності.

Сподіваємося, що посібник буде добрим помічником вихователям-початківцям, досвідченим педагогам, студентам, батькам, усім, хто залучений до найгуманнішої справи — закладення підвалин майбутнього нашої держави, виховання маленьких громадян України.

Бажаємо наснаги, натхнення і творчих успіхів!

Назва тижня, мета	Тема дня	Мета
Тиждень «Руки працюють, руки золоті» Мета: ☐ уточнювати та поширювати знання дітей про професії, українські народні ремесла, їхні історичні витоки й сучасне використання; ☐ залучати до культурного минулого свого народу; ☐ виховувати повагу до людей різних професій, шанобливе ставлення до їхніх робочих рук	День 1-й. Вироби українських майстрів (бесіда)	☐ Продовжувати ознайомлювати дітей з декоративно-ужитковим мистецтвом; ☐ формувати шанобливе ставлення та інтерес до творчості українських народних майстрів; ☐ розвивати естетичний смак, уміння бачити красу виробів та передавати свої враження від витворів народного мистецтва
	День 2-й. Звідки глечик прийшов?	☐ Продовжувати ознайомлювати дітей із народними ремеслами, зокрема, гончарством та професією гончаря; ☐ учити вихованців цінувати рукотворні гончарні вироби; ☐ прищеплювати поважне ставлення до витворів народних майстрів, повагу до працюючих і вмілих рук гончаря
	День 3-й. У майстрів-різьбярів руки золоті (бесіда)	☐ Формувати вміння емоційно сприймати витвори декоративно-ужиткового мистецтва; ☐ ознайомлювати дітей із народними ремеслами, зокрема, різьбярством та професією різьбяря; ☐ виховувати дбайливе ставлення до предметного оточення та пошану до творчої праці майстрів-різьбярів
	День 4-й. Чия професія найважливіша в світі?	☐ Сприяти формуванню в дітей уявлення про те, що будь-яка професія важлива й потрібна; ☐ уточнити й розширити знання про різноманітні професії, про значення, важливість та необхідність будь-якої професії для інших людей; ☐ поглибити усвідомлення того, що добробут нашої країни і всіх громадян примножується працею; ☐ виховувати повагу до праці, до людей будь-якої професії, дбайливе ставлення до продуктів праці
	День 5-й. У світі професій (заняття-гра)	☐ Закріпити уявлення дітей про різмаїття професій; ☐ активізувати словник словами — назвами професій; ☐ розвивати зв'язне мовлення, уяву, уважність, уміння діяти в команді; ☐ виховувати повагу до праці, пошану до працюючих людей

ТЕМАТИЧНІ ТИЖНІ

Тиждень безпеки

Мета: розвивати вміння самостійно вирізняти основні небезпечні чинники довкілля (безпечне перебування вдома, на воді, у дитячому садку, на вулиці тощо); продовжувати ознайомлювати дітей з правилами поведінки з незнайомцями вдома й на вулиці; закріпити знання основних запобіжних знаків дорожнього руху, міського й залізничного транспорту, пожежної безпеки, небезпеки враження струмом тощо; виховувати дбайливе ставлення до свого здоров'я.

План тижня

- День 1-й.* До Країни дорожніх знаків
- День 2-й.* Хай дитина знає кожна — жартувати з вогнем не можна!
- День 3-й.* Сам удома
- День 4-й.* Небезпечні предмети
- День 5-й.* Безпека дитини

ДЕНЬ 1-й

Тема. ДО КРАЇНИ ДОРОЖНІХ ЗНАКІВ

Мета: закріпити знання вихованців про правила дорожнього руху та дорожні знаки; учити практично застосовувати знання в різних життєвих ситуаціях; виховувати почуття відповідальності.

Матеріал та обладнання: вірші, дорожні знаки, світлофор, обручі, кеглі, жезл регулювальника, картина із зображенням постового, медіазасоби.

Музичний ряд: аудіозапис музичного супроводу.

ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Вихователь

Усіх вітаю вас, малята,
 Слухняні хлопчики й дівчата!
 Хоч у подорож вас запросити...

Висловлювання дітей.

Ми будемо їхати чи, може, летіти?
 Чи морем, річкою попливемо?
 А може, пішки підемо?

▼ Як одним словом назвати те, що ви перерахували? (Транспорт.)

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Вихователь. Сідаймо у чарівний автобус і рушаймо!

Діти займають місця.

- ▼ Чому наш автобус не їде? Хто кермує автобусом? (Водій.)
- ▼ А хто ви в автобусі? (Пасажири.)

Тож часу не гаймо,
Скоріш рушаймо!

Пристебнути паски безпеки не забули?

Діти «їдуть» на автобусі: перша дитина — «водій» — кермує, решта парами рухаються за ним.

Автобус — справжній трудівник,
За розкладом трудиться звик.
Весь день він не спиняє біг,
Везе людей і в дощ, і в сніг.

Діти підходять до знака «Місце зупинки автобуса».

Увага, автобус наш зупинився,
І кожен у віконце своє подивився.

- ▼ Біля якого знака зупинився наш автобус? (Відповіді дітей.)
- З автобуса ми по черзі виходим,
Не пасажири ми вже, а... (пішоходи).

- ▼ Щоб на заважати транспорту на вулиці та одне одному, усі повинні дотримувати... (правил дорожнього руху).

Щоб потрапити до Країни дорожніх знаків, ми маємо перейти дорогу.

- ▼ Чи знаєте ви, як це потрібно робити? (Відповіді дітей.)

На переході без світлофора,	Немає машин? — То йди, не барись!
Правил дотримуй дуже суворо:	Далі йти теж маєш право,
Спочатку ліворуч ти подивись.	Як машин немає справа!

- ▼ Згадаймо правила переходу через дорогу.

- Переходити вулицю потрібно у спеціальному місці, де є світлофор або пішохідний перехід.
- Перед тим, як переходити дорогу, слід зупинитися на краю тротуару, уважно озирнутися по сторонах, упевнитися, що всі транспортні засоби на безпечній відстані.
- Дорогу необхідно переходити, а не перебігати.

Діти разом із вихователем переходять «дорогу».

Ми потрапили до цієї чарівної країни. Нас зустрічає веселий Світлофор, який підготував для нас багато цікавих завдань.

- ▼ Ось і перше завдання. На які види можна розподілити транспорт? (Наземний, повітряний, водний.)

Завдання 1. Динамічна гра «Види транспорту»

Вихователь. Пропоную пограти.

- ▼ Поміркуйте, як можна показати транспорт повітряний, наземний і водний. (Водний — руки витягнуті вперед, долоні скласти «човником»; наземний — руки перед собою, зігнуті в ліктях (начебо кермувати); повітряний — руки в сторони — «літаки».)

Діти ходять урозтіч, намагаючись зобразити той вид транспорту, що пропонує ведучий (вихователь).

Ведучий

Повітряний транспорт — це раз,	Наземний транспорт — три,
Водний транспорт — два,	Транспорт... покажи!

Вихователь називає вид транспорту, а діти зображують його. Гру проводять тричі, змінюючи вид транспорту.

Завдання 2. Словесна гра «Міркуй — відповідай!»

Вихователь ставить запитання, а діти відповідають.

- ▼ Скільки коліс у легковика? (Чотири.)
- ▼ Скільки людей можуть їхати на велосипеді? (Одна людина.)
- ▼ Хто ходить тротуаром? (Пішоходи.)
- ▼ Хто кермує автомобілем? (Водій.)
- ▼ Скільки сигналів у пішохідного світлофора? Які? (Два.)
- ▼ Що таке перехрестя? (Місце, де перехрещуються дороги.)
- ▼ Що може трапитися, якщо не дотримувати правил дорожнього руху? (Відповіді дітей.)
- ▼ Скільки сигналів має транспортний світлофор? (Три.)
- ▼ Де люди чекають на автобус? (На зупинці.)
- ▼ Де можна переходити дорогу? (Там, де є світлофор, пішохідний перехід.)
- ▼ На який сигнал світлофора можна переходити дорогу? (На зелений.)
- ▼ Із ким можна переходити дорогу? (З дорослими.)

Вихователь звертає увагу дітей на знак «Підземний перехід».

- ▼ Хто з вас знає, про що цей знак розповідає? (Відповіді дітей.)

Знають діти всі, напевно, перехід буває підземний.
Під землею люди йдуть — і безпечна їхня путь.
Нагорі біжать машини, проїжджають без зупину,
А внизу йде пішохід — дуже зручний перехід.
Він стрічає всіх привітно,
Навіть вдень горить тут світло.

Діти, ви маєте перейти ще одну дорогу, але підземним переходом.

Завдання 3. Естафета «Підземний перехід»

Вихователь об'єднує дітей у команди. Перед кожною командою — смуга перешкод: педагог тримає два обручі — «тунель», попереду стоять кеглі. Малюки по черзі долають «тунель» і проходять змієюю між кеглями.

Вихователь (*демонструючи картину із зображенням постового*)

Ми побачили з тобою, як одною лиш рукою,
Тільки жезла він підняв — вантажівку вмить спиняв.
Що ж це за силач такий? Це, малюки... (*постовий*).

▼ Що тримає в руці постовий? (*Жезл*.)

Жезл — це смугаста паличка. Увечері та вночі запалюється ліхтарик, його добре видно. Жезл має велику силу. Якщо його підняти вгору, усі машини зупиняються. Якщо жезлом показати напрямок, то всі машини поїдуть туди, куди вказує він.

Завдання 4. «Передай жезл»

Діти утворюють коло і під музику передають жезл. Щойно музика стихає, той, у кого опинився жезл, підіймає його догори, називає дорожній знак та розповідає про нього.

Слово вихователя

— Якщо на дорозі немає постового-регулювальника, то нам допомагає світлофор.

Світлофор потрібен всім:

І дорослим, і малим.

Друзі, він багато може, —

Пішоходам допоможе

Він дорогу перейти

Без лихих переїздів у путі.

Ближче лиш червоним оком —

Нас застерігає строго,

Що не можна крокувати,

Необхідно почекати.

А засвітиться зелене:

І для тебе, і для мене

Шлях відкритий, можна йти,

Дуже раді я і ти.

Завдання 5. Гра «Світлофор»

Вихователь показує три кола: червоне, жовте, зелене. Червоне коло — діти присідають, жовте — стоять на місці, плескаючи в долоні, зелене — крокують на місці.

III. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ

Вихователь. Ось і завершується наша подорож до Країни дорожніх знаків.

▼ Які знаки ми зустрічали?

▼ Які завдання виконували?

▼ Навіщо потрібні знаки на дорозі?

Відповіді дітей.

Стоять вони всі при дорозі,
Допомогти людині в змозі,
Усюди — близько і далеко,
Надійні сторожі безпеки.
Одні із них нам сповіщають,

А інші — щось забороняють,
Попереджають нас завжди,
Аби не трапилось біди.
Це знає кожен, знає всякий —
Слід поважати дорожні знаки!

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ТА ВПРАВИ

«Подумай — відгадай!»

Мета: закріпити уявлення про транспорт та правила дорожнього руху; розвивати мислення, увагу, мовлення; виховувати кмітливість і винахідливість.

Матеріал: фішки.

Перебіг гри

Вихователь ставить дітям запитання, загадує загадки. За правильну відповідь дитина отримує фішку. Виграє той, у кого найбільше фішок.

1. Біжать чотири брати і один одного не можуть наздогнати. (*Колеса*.)
2. Як називають людей, які йдуть вулицею? (*Пішоходи*.)
3. Як визначити, де є пішохідний перехід? (*На дорозі — смужки — «зебра» та знак «Пішохідний перехід»*.)
4. Як переходиш вулицю, то завжди зупинись, і перш за все з увагою на мене подивись. Я шлях вкажу надійний, де небезпек нема. Триколірові очі я маю недарма. (*Світлофор*.)
5. По якій стороні вулиці або тротуару потрібно ходити? (*Слід триматися правої сторони*.)
6. Маленькі будиночки містом біжать, хлопчики й дівчатка в будиночках сидять. (*Автобус, трамвай, тролейбус*.)
7. Де їздять машини? (*По дорозі*.)
8. Я в будь-який сезон року та в будь-яку непогоду дуже швидко в будь-який час провезу я під землею вас. (*Метро*.)
9. З рогами, а не коза, є сідло, а не кінь. З педалями, а не роляль, з дзвоником, а не двері. (*Велосипед*.)